

Установа адукацыі “Беларускі дзяржаўны педагагічны
ўніверсітэт імя Максіма Танка”

Разрыв раздэла (со следующей страницы)

Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту
Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне
па спецыяльнасцях:

1-01 01 01 Дашкольная адукацыя

Факультэт дашкольнай адукацыі

Кафедра методык дашкольнай адукацыі

Курс 4

Семестр 7

Лекцыі 46 гадзін

Экзамен 7 семестр

Практычныя (семінарыя)
заняткі 24 гадзіны

Залік

Лабараторныя
заняткі

Курсавая работа(праект)

Аўдыторных гадзін
па вучэбнай дысцыпліне 70 гадзін

Усяго гадзін па
вучэбнай дысцыпліне 152 гадзіны

Форма атрымання
вышэйшай адукацыі: дзённая, завочная

Саставіла Н.С. Старжынская, доктар педагагічных навук, прафесар

2015 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове вучэбнай праграмы па вучэбнай дысцыпліне “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту (кампанент вышэйшай навучальнай установы)

Рэгістрацыйны №31-03-35-2015/баз ад 16.04 2015 г.

Разрыв раздэла (со следующей страницы):

Разгледжана і рэкамендавана да зацвярджэння кафедрай методык дашкольнай адукацыі

14.04.2015г., пратакол № 9

Загадчык кафедры
Д.М.Дубініна

Адобрана і рэкамендавана да зацвярджэння Саветам факультэта дашкольнай адукацыі ўстановы адукацыі “Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка”

15.04.2015г., пратакол № 9

Старшыня Савета ФДА
А.М.Каспяровіч

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджаючых яе матэрыялаў дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае

Метадыст
вучэбна-метадычнага
ўпраўлення БДПУ

А.В.Вінаградова

Тлумачальная запіска

Вучэбная праграма вучэбнай дысцыпліны “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту” накіравана на паспяховую рэалізацыю мэтай і задач навучання метадыцы развіцця беларускага маўлення ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму будучых педагогаў дашкольнай адукацыі ва ўстановах вышэйшай педагагічнай адукацыі першай ступені.

Актуальнасць зместу вучэбнай праграмы “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту” вызначаецца тым, што ў ім адлюстраваны комплексны падыход да вырашэння задач развіцця маўлення і беларускамоўных зносін ва ўстанове дашкольнай адукацыі ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму.

Мэта вучэбнай дысцыпліны:

фарміраванне прафесійнай кампетэнтнасці будучага педагога ў галіне метадыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму; фарміраванне падрыхтаванасці студэнтаў да арганізацыйна-кіраўніцкай, навукова-метадычнай дзейнасці ў галіне маўлення развіцця дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

фарміраваць навуковыя веды аб працэсе развіцця маўлення і маўленчых зносін дзяцей ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму;

садзейнічаць асэнсаванню ролі беларускай мовы як аднаго з фундаментальных і універсальных аспектаў нацыянальнай культуры;

фарміраваць глыбокае разуменне ролі нацыянальнай мовы ў псіхічным развіцці дзіцяці; сутнасці паняццяў “білінгвальная адукацыя”, “білінгвальнае навучанне”, “білінгвальнае выхаванне” і асаблівасцей білінгвальнай дашкольнай адукацыі ў Беларусі; працэсу беларускамоўнага развіцця дзяцей дашкольнага ўзросту як сродку інкультурацыі;

садзейнічаць асэнсаванню таго, што навукова абгрунтаваная метадыка навучання беларускай мове і развіцця беларускага маўлення павінна абапірацца на разуменне сутнасці механізмаў авалодання роднай і другой мовамі, асаблівасці руска-беларускага двухмоўя дашкольнікаў; улічваць спецыфіку зместу і метадаў дашкольнай дыдактыкі;

фарміраваць цэласныя педагагічныя веды аб сутнасці сучасных канцэпцый і тэхналогій навучання другой мове, развіцця беларускага маўлення і навучання нацыянальнай роднай мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму;

фарміраваць ўменне дыягнаставаць, праектаваць і канструяваць працэс развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя;

садзейнічаць авалоданню студэнтамі эфектыўнымі метадамі і прыёмамі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту;

развіваць метадычнае мысленне, уменне ўжываць тэарэтычныя веды ў розных педагагічных сітуацыях.

У першых чатырох тэмах раскрываюцца тэарэтычныя асновы развіцця беларускага маўлення і навучання беларускай мове рускамоўных дашкольнікаў у сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму. У гэтай сувязі разглядаюцца механізмы і ўмовы авалодання дзецьмі роднай і другой мовамі. Асаблівая ўвага надаецца канцэптуальным асновам беларускамоўнага развіцця рускамоўных дашкольнікаў.

Наступныя тэмы можна разглядаць як тэарэтыка-метадычныя. У кожнай з іх пытанні методыкі развіцця беларускага маўлення і навучання беларускай мове цесна звязаны з данымі аб асаблівасцях развіцця маўлення дзяцей на першай засвоенай мове (рускай), параўнальным матэрыялам па беларускай і рускай лексіцы, граматыцы, фанетыцы.

Спецыфічнае месца займае апошняя тэма, звязаная з выкарыстаннем народнай педагогікі ў развіцці маўлення дзяцей, азнаямленнем іх з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа.

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыялістаў.

Вучэбная дысцыпліна “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту” уваходзіць у пералік дысцыплін кампаненту вышэйшай навучальнай установы. Выкладанне вучэбнай дысцыпліны “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту” абавязана на раней праслуханыя студэнтамі курсы сучаснай беларускай мовы, беларускай дзіцячай літаратуры, агульнай і дзіцячай псіхалогіі, дашкольнай педагогікі, тэорыі і методыкі развіцця маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту” вызначаны вучэбнай праграмай вучэбнай дысцыпліны кампаненту установы вышэйшай адукацыі.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» павінна забяспечыць фарміраванне ў студэнтаў акадэмічных кампетэнцый, якія ўключаюць веды і ўменні па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне; сацыяльна-асобасных кампетэнцый, якія ўключаюць культурна-каштоўнасныя арыентацыі, веданне ідэалагічных, маральных каштоўнасцей грамадства і дзяржавы і ўменне прытрымлівацца ім; прафесійных кампетэнцый, якія ўключаюць здольнасць вырашаць задачы, распрацоўваць планы і забяспечваць іх выкананне ў абранай сферы прафесійнай дзейнасці.

1. Патрабаванні да акадэмічных кампетэнцый

Студэнт павінен:

Ак- 1. Умець ужываць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач

Ак- 5. Быць здольным выдзвігаць новыя ідэі (валодаць крэатыўнасцю)

Ак- 7. Мець навыкі, звязаныя з выкарыстаннем тэхнічных прылад, кіраваннем інфармацыяй і працай з кампутарам

Ак- 8. Валодаць навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі.

Ак- 11. Умець рэгуляваць адукацыйныя зносіны і ўзаемадзеянне ў педагагічным працэсе.

2. Пятрабаванні да сацыяльна-асобасных кампетэнцый

Студэнт павінен:

САК - 3. Валодаць здольнасцю да міжасобасных камунікацый.

САК -4. Валодаць навыкамі здароўязберажэння.

САК -7. Быць здольным да ажыццяўлення самаадукацыі і самаўдасканалення прафесійнай дзейнасці.

САК-8. Быць здольным да рэалізацыі каштоўнасна-арыентацыйнай дзейнасці.

3. Пятрабаванні да прафесійных кампетэнцый

Студэнт павінен:

ПК- 1. Эфектыўна рэалізоўваць навучальную дзейнасць.

ПК- 3. Выкарыстоўваць аптымальныя метады, формы, сродкі навучання.

ПК-4. Ажыццяўляць аптымальны адбор і эфектыўна рэалізоўваць тэхналогіі навучання.

ПК- 5. Арганізоўваць і праводзіць навучальныя заняткі розных відаў.

ПК- 6. Арганізоўваць самастойную працу дзяцей дашкольнага ўзросту.

ПК- 7. Эфектыўна рэалізоўваць выхаваўчую дзейнасць.

ПК- 8. Выкарыстоўваць аптымальныя метады, формы, сродкі выхавання.

ПК-9. Ажыццяўляць аптымальны адбор і эфектыўна рэалізоўваць тэхналогіі выхавання.

ПК-10. Арганізоўваць і праводзіць выхаваўчыя мерапрыемствы.

ПК-11. Фарміраваць базавыя кампаненты культуры асобы выхаванца.

ПК-14. Развіваць навыкі самастойнай працы дзяцей дашкольнага ўзросту з гульнявым, мастацкім, дыдактычным матэрыялам.

ПК-16. Арганізоўваць і праводзіць карэкцыйна-педагагічную дзейнасць з выхаванцамі.

ПК-18. Ажыццяўляць прафілактыку парушэнняў у развіцці эмацыйнай сферы дзяцей дашкольнага ўзросту.

ПК-19. Эфектыўна рэалізоўваць каштоўнасна-арыентаваную дзейнасць з дзецьмі і бацькамі.

ПК-20. Фармуляваць дыягнастычна адукацыйныя і выхаваўчыя мэты.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту” студэнт павінен ведаць:

заканмернасці засваення дзецьмі другой мовы;

мэту, задачы і змест развіцця вуснага беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўстановах дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання;

асаблівасці фарміравання ўменняў маўленчай дзейнасці дашкольнікаў ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму;

пабудову педагагічнага працэсу навучання рускамоўных дашкольнікаў нацыянальнай мове;

канкрэтныя спосабы (метады і прыёмы) беларускамоўнага развіцця дзяцей, азнамлення іх з беларускай культурай;

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту” студэнт павінен

умець:

выбіраць найбольш эфектыўныя метады і прыёмы навучання рускамоўных дзяцей беларускай мове;

мадэліраваць, арганізоўваць і кіраваць працэсам дыдактычных беларускамоўных зносін;

састаўляць план-канспект мерапрыемстваў па развіцці беларускага маўлення, планаваць асобны камунікатыўны акт, аналізаваць яго эфектыўнасць;

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны “Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту” студэнт павінен

валодаць навыкамі:

беларускамоўных зносін з дзецьмі, бацькамі, педагогамі;

арганізацыі работы па павышэнні культуры маўлення і ўзроўню азнаёменасці з беларускай культурай педагогаў і бацькоў;

Асноўнымі метадамі (тэхналогіямі) навучання, што адэкватна адказваюць мэтам вывучэння дадзенай дысцыпліны з’яўляюцца: праблемнае навучанне; камунікатыўныя тэхналогіі, якія заснаваны, на актыўных формах і метадах навучання (дыскусія, прэс-канферэнцыя і інш.); гульнёвыя тэхналогіі (дзелавыя, ролевыя, імітацыйныя гульні).

Выкладанне дысцыпліны ажыццяўляецца ў розных формах вучэбнай работы: праз лекцыі, практычныя заняткі. Шырока выкарыстоўваюцца тэхнічныя, мультымедыйныя сродкі навучання.

Праграма вучэбнай дысцыпліны разлічана на 152 гадзіны. З іх 70 гадзін – аудыторных: 46 гадзін – лекцыі, 24 гадзіны – практычныя заняткі (дзённая форма навучання); 10 гадзін – лекцыі, 8 гадзін – практычныя заняткі (завочная форма навучання).

Змест вучэбнага матэрыялу

Раздзел I. Навуковыя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення

Тэма 1. Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен

Сутнасць паняццяў “родная мова”, “нацыянальная мова”, “другая мова”, “замежная мова”. Псіхалага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму; рэцэптыўны, рэпрадуктыўны і прадуктыўны білінгвізм; нарматыўны, аднабакова-нарматыўны і ненарматыўны білінгвізм; каардынацыйны і субардынацыйны білінгвізм; натуральны і штучны білінгвізм. З’явы інтэрферэнцыі і транспазіцыі ў маўленні білінгва.

Праблемы ранняга двухмоўя. Узрост, спрыяльны для пачатку авалодання другой мовай. Суадносіны роднай і другой моў у навучальным працэсе. Уплыў двухмоўя на разумовае развіццё дзяцей. Праблема засваення другой мовы як сродку камунікацыі.

Асноўныя метады навучання другой мове дзяцей дашкольнага ўзросту.

Сутнасць паняццяў “білінгвальная адукацыя”, “білінгвальнае навучанне”, “білінгвальнае выхаванне”.

Тэма 2. Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі

Сацыялінгвістычная сітуацыя ў Беларусі, яе ўплыў на сферу дашкольнай адукацыі. Закон аб мовах Беларускай ССР. Пытанні маўленчага развіцця дашкольнікаў у Канцэпцыі развіцця дашкольнай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь (2000 г.). Статус беларускай мовы для рускамоўных дзяцей у Беларусі.

Асаблівасці руска-беларускага двухмоўя ў дашкольнікаў. Рэцэптыўнае і рэпрадуктыўнае двухмоўе. Усведамленне дзецьмі двухмоўнай рэчаіснасці, іх стаўленне да яе. Памылкі інтэрферэнцыі ў маўленні дашкольнікаў.

Мэта навучання беларускай мове. Дыдактычныя, выхаваўчыя, развіццёвыя і сацыялізуючыя мэтавыя арыентацыі навучання. Задачы і змест работы па развіцці маўлення ў вучэбнай праграме дашкольнай адукацыі. Узаемасувязь у навучанні беларускай і рускай мовам. Лінгвакультуралагічны аспект ў навучанні дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове.

Узрост, з якога трэба пачынаць навучанне беларускай мове як другой роднай. Прынцып “адна асоба ў адной сітуацыі зносін – адна мова”. Стварэнне натуральнай беларускамоўнай атмасферы ва ўстанове дашкольнай адукацыі як умова авалодання дзецьмі дашкольнага ўзросту маўленнем на беларускай мове.

Тэма 3. Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай

Стратэгія навучання дашкольнікаў беларускай мове. Л.С. Выгоцкі аб шляхах авалодання роднай і другой мовамі. Своеасаблівасць “стыхійнай” і арганізаванай формаў авалодання беларускай мовай. Суадносіны паміж рэцэптыўным і прадуктыўным двухмоўем дзяцей. Спонтанная, вучэбна-

маўленчая, мастацка-маўленчая і моўна-пазнавальная дзейнасць дашкольнікаў у працэсе авалодання беларускай мовай.

Фарміраванне моўных абагульненняў – асноўны прынцып навучання дашкольнікаў беларускай мове. Узроставыя магчымасці дашкольнікаў у засваенні моўнага матэрыялу. Роля рускай мовы у асваенні беларускай. Маўленчая устаноўка.

Матывацыя маўленчых дзеянняў дашкольнікаў на беларускай мове. Тры класы матываў паводле П.Я. Гальперына. Гульня як крыніца матыву маўленчай дзейнасці у дашкольнікаў. Матывацыя маўленчай, вучэбна-маўленчай, мастацка-маўленчай і моўна-пазнавальнай дзейнасці. Іерархічнасць сістэмы моўных гульняў па навучанні дашкольнікаў беларускай мове.

Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў у сітуацыі руска-беларускага двухмоўя. Сінхранічная і дыяхранічная пераемнасць моўнага і маўленчага матэрыялу.

Раздзел II. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Тэма 4. Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў

Развіццё ў дзяцей “чуцця” беларускай мовы. Выкарыстанне фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя, “увядзення” дзяцей у беларускую мову. Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей. “Літаратурны мінімум” дашкольніка. Нацыянальны маўленчы этыкет як кампанент культуры маўленчых зносін дашкольнікаў.

Арганізацыя пазасітуацыйна-пазнавальных і пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дашкольнікаў. Фальклорныя творы як аснова для пазнавальных і асобасных гутарак.

Тэма 5. Мастацка-маўленчая дзейнасць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Азнаямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору. Беларускія прыказкі, прымаўкі і загадкі. Методыка работы з беларускай народнай казкай.

Задачы і змест азнаямлення дзяцей з творамі беларускіх пісьменнікаў. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі

Народныя гульні, рухавыя гульні з мастацкім словам, іх роля ў развіцці маўлення.

Методыка правядзення беларускіх народных свят і забаў.

Тэма 6. Развіццё беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту

Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду. Асаблівасці лексікі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Значэнне слоўнікавай работы. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў па развіцці

маўлення. Методыка ўвядзення і замацавання слоўніка. Работа над сэнсавым бокам слова.

Тэма 7. Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту

Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Крытэрыі адбору граматычнага матэрыялу для развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі элементамі маўлення (паводле А.І. Негнявіцкай, А.М. Шахнаровіча). Фарміраванне ў дзяцей навыкаў змянення слоў па формах, утварэння новых слоў, пабудовы сказаў на беларускай мове.

Тэма 8. Методыка выхавання гукавой культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. Крытэрыі адбору фанемных адзінак і паслядоўнасць іх увядзення. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення гукаў і слоў. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.

Тэма 9. Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Асаблівасці выбару тэм для заняткаў па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага (дыялагічнага і маналагічнага) беларускага маўлення дашкольнікаў. Развіццё выразнасці і вобразнасці маўлення у дашкольнікаў.

Інтэграваны падыход да развіцця рускага і беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

Тэма 10. Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа

Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа.

Методыка правядзення беларускіх народных свят.

**Вучэбна–метадычная карта вучэбнай дысцыпліны
дзённая форма атрымання адукацыі**

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аудыторных гадзін					Самастойная работа	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабараторныя заняткі	Колькасць гадзін УСР			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	7 семестр								
	Раздзел I. Навуковыя асновы метадыкі развіцця беларускага маўлення								
1.	Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен 1. Сутнасць паняццяў “родная мова”, “нацыянальная мова”, “другая мова”, “закежная мова”. 2. Псіхалага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму. 3. Праблемы ранняга двухмоўя.	4	2			2 л	8	4, 5, :6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калэквіум.
2.	Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі	4	2			2 л	8	4,5,6,	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя

	1. Сацыялінгвістычная сітуацыя ў Беларусі, яе ўплыў на сферу дашкольнай адукацыі. 2. Асаблівасці руска-беларускага двухмоўя ў дашкольнікаў. 3. Мэта навучання беларускай мове. 4. Задачы і змест работы па развіцці маўлення ў вучэбнай праграме дашкольнай адукацыі.								педагагічныя сітуацыі, калёквіум.
3.	Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай 1. Стратэгія навучання дашкольнікаў беларускай мове. 2. Фарміраванне моўных абагульненняў – асноўны прынцып навучання дашкольнікаў беларускай мове. 3. Матывацыя маўленчых дзеянняў дашкольнікаў на беларускай мове. 4. Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў у сітуацыі руска-беларускага двухмоўя.	4	2			1 л	8	4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум.
	Раздзел II. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту								
4.	Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў 1. Развіццё ў дзяцей “чуцця” беларускай мовы. 2. Выкарыстанне фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя, “увядзення” дзяцей у беларускую мову.	4	2			1 л	8	4,5,6,9	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум. Кантрольная рэйтынговая

	3. Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей. “ 4. Арганізацыя пазасітуацыйна-пазнавальных і пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дашкольнікаў.								работа №1
5.	Мастацка-маўленчая дзейнаць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Азнаямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору. 2. Методыка работы з беларускай народнай казкай. 3. Задачы і змест азнаямлення дзяцей з творамі беларускіх пісьменнікаў. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі 4. Народныя гульні, рухавыя гульні з мастацкім словам, іх роля ў развіцці маўлення. 5. Методыка правядзення беларускіх народных свят і забаў.	4	4			1 л	8	1,2,7,8	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум. Кантрольная рэйтынгавая работа №2
6.	Развіццё беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду. 2. Асаблівасці лексікі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. 3. Значэнне слоўнікавай работы. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў па развіцці маўлення. 4. Методыка ўвядзення і замацавання слоўніка. 5. Работа над сэнсавым бокам слова.	2	2				8	3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум.

7.	Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. 2. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. 3. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі элементамі маўлення (паводле А.І. Негнявіцкай, А.М. Шахнаровіча). 4. Фарміраванне ў дзяцей навыкаў змянення слоў па формах, утварэння новых слоў, пабудовы сказаў на беларускай мове.	2	2				8	3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум.
8.	Методыка выхавання гукавай культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. 2. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. 3. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення гукаў і слоў. 4. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.	4	2				8	3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум.
9.	Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага (дыялагічнага і маналагічнага) беларускага маўлення дашкольнікаў. 2. Інтэграваны падыход да развіцця рускага і беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	6					8	3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум. Кантрольная

									рэйтынгавая Работа № 3
10.	Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа 1. Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа.	4				1 л	10	1,2,7,8,	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум.
	Всего	38	18			8	82		Экзамен

**Вучэбна–метадычная карта вучэбнай дысцыпліны
завочная форма атрымання адукацыі
5 гадоў навучання**

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Лабараторныя заняткі		
1	2	3	4	5	7	8
	9 семестр					
	Раздзел I. Навуковыя асновы metodyкі развіцця беларускага маўлення					
1.	Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен 1. Сутнасць паняццяў “родная мова”, “нацыянальная мова”, “другая мова”, “закежная мова”. 2. Псіхалага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму. 3. Праблемы ранняга двухмоўя.	1			3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс- апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
2.	Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі 1. Сацыялінгвістычная сітуацыя ў Беларусі, яе ўплыў на сферу дашкольнай адукацыі. 2. Асаблівасці руска-беларускага двухмоўя	1			3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс- апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,

	ў дашкольнікаў. 3. Мэта навучання беларускай мове. 4. Задачы і змест работы па развіцці маўлення ў вучэбнай праграме дашкольнай адукацыі.					
3.	Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай 1. Стратэгія навучання дашкольнікаў беларускай мове. 2. Фарміраванне моўных абагульненняў – асноўны прынцып навучання дашкольнікаў беларускай мове. 3. Матывацыя маўленчых дзеянняў дашкольнікаў на беларускай мове. 4. Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў у сітуацыі руска-беларускага двухмоўя.	1	1			Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
	Раздзел II. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту					
4.	Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў 1. Развіццё ў дзяцей “чуцця” беларускай мовы. 2. Выкарыстанне фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя, “увядзення” дзяцей у беларускую мову. 3. Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей. “ 4. Арганізацыя пазасітуацыйна-	1	1		4,5,6,9	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,

	пазнавальных і пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дашкольнікаў.					
5.	Мастацка-маўленчая дзейнаць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Азнямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору. 2. Методыка работы з беларускай народнай казкай. 3. Задачы і змест азнямлення дзяцей з творами беларускіх пісьменнікаў. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі 4. Народныя гульні, рухавыя гульні з мастацкім словам, іх роля ў развіцці маўлення. 5. Методыка правядзення беларускіх народных свят і забаў.	1	1		1,2,7,8,	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
6.	Развіццё беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду. 2. Асаблівасці лексікі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. 3. Значэнне слоўнікавай работы. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў па развіцці маўлення. 4. Методыка ўвядзення і замацавання слоўніка. 5. Работа над сэнсавым бокам слова.	1	1		3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
7.	Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Асаблівасці граматыкі беларускай мовы	1			3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне;

	ў параўнанні з рускай. 2. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. 3. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі элементамі маўлення (паводле А.І. Негнявіцкай, А.М. Шахнаровіча). 4. Фарміраванне ў дзяцей навыкаў змянення слоў па формах, утварэння новых слоў, пабудовы сказаў на беларускай мове.					праблемныя педагагічныя сітуацыі,
8.	Методыка выхавання гукавай культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. 2. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. 3. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення гукаў і слоў. 4. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.	1			3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
9.	Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага (дыялагічнага і маналагічнага) беларускага маўлення дашкольнікаў. 2. Інтэграваны падыход да развіцця рускага і беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	1			3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,

10.	Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа 1. Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа.	1			1,2,7,8,	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
	10 семестр					
11.	Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. 2. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. 3. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі элементамі маўлення (паводле А.І. Негнявіцкай, А.М. Шахнаровіча). 4. Фарміраванне ў дзяцей навыкаў змянення слоў па формах, утварэння новых слоў, пабудовы сказаў на беларускай мове.	1			3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
12.	Методыка выхавання гукавай культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. 2. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. 3. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення гукаў і слоў. 4. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі	1			3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,

	асаблівасцямі беларускага маўлення.					
13.	Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага (дыялагічнага і маналагічнага) беларускага маўлення дашкольнікаў. 2. Інтэграваны падыход да развіцця рускага і беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.		1		3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
14.	Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа 1. Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа.		1		1,2,7,8,	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,
	Всего	10	8			Экзамен

**Вучэбна–метадычная карта вучэбнай дысцыпліны
завочная форма атрымання адукацыі
3,6 гадоў навучання**

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Лабараторныя заняткі Іншае		
1	2	3	4	5 6		8
	5 семестр					
	Раздзел I. Навуковыя асновы метадыкі развіцця беларускага маўлення					
1.	Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен 1. Сутнасць паняццяў “родная мова”, “нацыянальная мова”, “другая мова”, “закежная мова”. 2. Псіхалага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму. 3. Праблемы ранняга двухмоўя.	1			3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс- апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі
2.	Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі 1. Сацыялінгвістычная сітуацыя ў Беларусі, яе ўплыў на сферу дашкольнай адукацыі.	1			3,4,5,6	Тэсціраванне

	2. Асаблівасці руска-беларускага двухмоўя ў дашкольнікаў. 3. Мэта навучання беларускай мове. 4. Задачы і змест работы па развіцці маўлення ў вучэбнай праграме дашкольнай адукацыі.					
3.	Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай 1. Стратэгія навучання дашкольнікаў беларускай мове. 2. Фарміраванне моўных абагульненняў – асноўны прынцып навучання дашкольнікаў беларускай мове. 3. Матывацыя маўленчых дзеянняў дашкольнікаў на беларускай мове. 4. Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў у сітуацыі руска-беларускага двухмоўя.	1	1			Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі
	Раздзел II. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту					
4.	Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў 1. Развіццё ў дзяцей “чуцця” беларускай мовы. 2. Выкарыстанне фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя, “увядзення” дзяцей у беларускую мову. 3. Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці	1	1		3,4,5,6,9	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі

	беларускага маўлення дзяцей. “ 4. Арганізацыя пазасітуацыйна- пазнавальных і пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дашкольнікаў.					
	6 семестр					
5.	Мастацка-маўленчая дзейнаць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Азняямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору. 2. Методыка работы з беларускай народнай казкай. 3. Задачы і змест азняямлення дзяцей з творами беларускіх пісьменнікаў. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва установе дашкольнай адукацыі 4. Народныя гульні, рухавыя гульні з мастацкім словам, іх роля ў развіцці маўлення. 5. Методыка правядзення беларускіх народных свят і забаў.	1	1		1,2,7,8,	Тэсціраванне экспрэс- апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі
6.	Развіццё беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду. 2. Асаблівасці лексікі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. 3. Значэнне слоўнікавай работы. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў па развіцці маўлення. 4. Методыка ўвядзення і замацавання	1	1		3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс- апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі

	слоўніка. 5. Работа над сэнсавым бокам слова.					
7.	Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. 2. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. 3. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі элементамі маўлення (паводле А.І. Негнявіцкай, А.М. Шахнаровіча). 4. Фарміраванне ў дзяцей навыкаў змянення слоў па формах, утварэння новых слоў, пабудовы сказаў на беларускай мове.	1	1		3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі
8.	Методыка выхавання гукавай культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. 2. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. 3. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення гукаў і слоў. 4. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.	1	1		3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі
9.	Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту 1. Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага (дыялагічнага і маналагічнага) беларускага маўлення дашкольнікаў. 2. Інтэграваны падыход да развіцця	1	1		3,4,5,6	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі

	рускага і беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.					
10.	Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа 1. Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа.	1	1		1,2,7,8,	Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагогічныя сітуацыі
	7 семестр					Экзамен
	Всего	10	8			Экзамен

ТРЕБОВАНИЯ К ВЫПОЛНЕНИЮ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ (Дневная форма)

№ п/п	Название темы, раздела	Кол- во часов на СРС	Задание	Форма выполнения
1	Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен	8	Падабраць гульні і маўленчы матэрыял для выхавання гукавой культуры маўленняз Складзі прэзентацыю “Гульні і маўленчы матэрыял для выхавання гукавой культуры маўлення”	Гульні і маўленчы матэрыял для выхавання гукавой культуры маўлення на электронных носбітах Прэзентацыя “Гульні і маўленчы матэрыял для выхавання гукавой культуры маўлення”
2	Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі	8	Складзі канспекты заняткаў па развіцці звязнага маўлення для ўсіх узростаў груп. Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па развіцці звязнага маўлення . (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Віды расказвання ў розных узростаў груп” Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы расказвання ў розных узростаў груп”	Прэзентацыя “Віды расказвання ў розных узростаў груп” Прэзентацыя “Метады і прыёмы расказвання ў розных узростаў груп” Відэазапіс заняткаў па развіцці звязнага маўлення дзяцей. Канспекты заняткаў па развіцці звязнага маўлення для ўсіх узростаў груп.
3	Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай	8	Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў і святаў па азнаямленні дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “ Народная цацка—люстэрка культуры”	Відэазапіс аднаго з народных святаў па развіцці звязнага маўлення дзяцей. Прэзентацыя “ Народная цацка—люстэрка культуры”
4	Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення	8		Тэсціраванне экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі,

	дашкольнікаў			калёквіум.
5	Мастацка-маўленчая дзейнаць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	8	Скласці канспекты заняткаў па развіцці звязнага маўлення для ўсіх узроставак груп. Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па развіцці звязнага маўлення . (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Віды расказвання ў розных ўзроставак груп” Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы расказвання ў розных ўзроставак груп”	Тэсціраванне экспрэс-апытання; праблемныя педагогічныя сітуацыі, калёквіум.
6	Развіццё беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	8	Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў і святаў па азнаямленні дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “ Народная цацка—люстэрка культуры”	Тэсціраванне экспрэс-апытання; праблемныя педагогічныя сітуацыі, калёквіум.
7	Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту	8	Скласці канспекты заняткаў па развіцці звязнага маўлення для ўсіх узроставак груп. Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па развіцці звязнага маўлення . (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Віды расказвання ў розных ўзроставак груп” Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы расказвання ў розных ўзроставак груп”	Тэсціраванне экспрэс-апытання; праблемныя педагогічныя сітуацыі, калёквіум.
8	Методыка выхавання гукавай культуры	8	Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў і	Тэсціраванне экспрэс-апытання; праблемныя

	беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту		святаў па. азнаямленні дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа (узроставая група па выбары студэнта) Скласці прэзентацыю “ Народная цацка— люстэрка культуры”	педагагічныя сітуацыі, калёквіум.
9	Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	8	Скласці канспекты заняткаў па развіцці звязнага маўлення для ўсіх узроставых груп. Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па развіцці звязнага маўлення . (узроставая група па выбары студэнта) Скласці прэзентацыю “Віды расказвання ў розных ўзроставых групах” Скласці прэзентацыю “Метады і прыёмы расказвання ў розных ўзроставых групах”	Тэсціраванне экспрэс- апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум.
10	Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа	10	Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў і святаў па. азнаямленні дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа (узроставая група па выбары студэнта) Скласці прэзентацыю “ Народная цацка— люстэрка культуры”	Тэсціраванне
	Итого:	82		

ТРЕБОВАНИЯ К ВЫПОЛНЕНИЮ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ (Заочная форма 5 лет)

№ п/п	Название темы, раздела	Кол-во часов на СРС	Задание	Форма выполнения
1	Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен	10	Складзі эсе (прэзентацыю) “Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен”	Прэзентацыя “Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен”,
2	Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі	10	Складзі прэзентацыю “Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі”	Прэзентацыя “Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі”
3	Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай	10	Складзі прэзентацыю “Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай ”	Прэзентацыя “Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай ”
4	Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў	10	Падабраць гульні і складзі сітуацыі зносін па фарміраванні камунікатыўных уменняў у дзяцей дашкольнага ўзросту.	Сцэнарыі сітуацый зносін па фарміраванні камунікатыўных уменняў у дзяцей дашкольнага ўзросту. Гульні па фарміраванні камунікатыўных уменняў у дзяцей дашкольнага ўзросту. на электронных носбітах
5	Мастацка-маўленчая дзейнасць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	14	Падабраць мастацкія творы для арганізацыі гульняў драматызацый з дзецьмі дашкольнага ўзросту. Складзі прэзентацыю “Тэатралізаваныя гульні як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту”	Сцэнарыі гульняў - драматызацый з дзецьмі на электронным носбітах Прэзентацыя “Тэатралізаваныя гульні як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту”
6	Развіццё беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	16	Складзі канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту для ўсіх узроставых груп. Падрыхтаваць відэазапіс	Прэзентацыя “Метады і прыёмы развіцця беларускага слоўніка ў розных узроставых груп” Відэазапіс заняткаў па развіцці беларускага

			заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы развіццябеларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) . Канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. для ўсіх узроставых груп.
7	Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту	10	Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па фарміраванні граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту”	Відэазапіс заняткаў па фарміраванні граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту (узроставая група па выбары студэнта) Прэзентацыя “Метады і прыёмы фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту”
8	Методыка выхавання гукавой культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	14	Складзі канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту для ўсіх узроставых груп. Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы развіццябеларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	Прэзентацыя “Метады і прыёмы развіцця беларускага слоўніка ў розных ўзроставых груп” Відэазапіс заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) . Канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. для ўсіх узроставых груп.
9	Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	20	Складзі канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту для ўсіх узроставых груп. Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта)	Прэзентацыя “Метады і прыёмы развіцця беларускага слоўніка ў розных ўзроставых груп” Відэазапіс заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) . Канспекты заняткаў па

			Скласці прэзентацыю “Метады і прыёмы развіццябеларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. для ўсіх узроставых груп.
10	Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа	20	Скласці канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту для ўсіх узроставых груп. Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) Скласці прэзентацыю “Метады і прыёмы развіццябеларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	Прэзентацыя “Метады і прыёмы развіцця беларускага слоўніка ў розных ўзроставых групах” Відэазапіс заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) . Канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. для ўсіх узроставых груп.
	Итого:	134		

ТРЕБОВАНИЯ К ВЫПОЛНЕНИЮ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ (Заочная форма 3,6 лет)

№ п/п	Название темы, раздела	Кол-во часов на СРС	Задание	Форма выполнения
1	Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен	10	Складзі эссе (прэзентацыю) “Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен”	Прэзентацыя “Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен”,
2	Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі	10	Складзі прэзентацыю “Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі”	Прэзентацыя “Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі”
3	Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай	10	Складзі прэзентацыю “Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай ”	Прэзентацыя “Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай ”
4	Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў	12	Падабраць гульні і складзі сітуацыі зносін па фарміраванні камунікатыўных уменняў у дзяцей дашкольнага ўзросту.	Сцэнарыі сітуацый зносін па фарміраванні камунікатыўных уменняў у дзяцей дашкольнага ўзросту. Гульні па фарміраванні камунікатыўных уменняў у дзяцей дашкольнага ўзросту. на электронных носбітах
5	Мастацка-маўленчая дзейнасць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	14	Падабраць мастацкія творы для арганізацыі гульні драматызацый з дзецьмі дашкольнага ўзросту. Складзі прэзентацыю “Тэатралізаваныя гульні як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту”	Сцэнарыі гульні - драматызацый з дзецьмі на электронным носбітах Прэзентацыя “Тэатралізаваныя гульні як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту”
6	Развіццё беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	12	Складзі канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту для ўсіх узроставых груп. Падрыхтаваць відэазапіс	Прэзентацыя “Метады і прыёмы развіцця беларускага слоўніка ў розных узроставых груп” Відэазапіс заняткаў па развіцці беларускага

			заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы развіццябеларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. (узроставая група па выбары студэнта) . Канспекты заняткаў па развіцці беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту. для ўсіх узроставых груп.
7	Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту	12	Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па фарміраванні граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту”	Відэазапіс заняткаў па фарміраванні граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту (узроставая група па выбары студэнта) Прэзентацыя “Метады і прыёмы фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту”
8	Методыка выхавання гукавай культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	12	Падабраць гульні і маўленчы матэрыял для выхавання гукавой культуры маўленняз Складзі прэзентацыю“Гульні і маўленчы матэрыял для выхавання гукавой культуры маўлення”	Гульні і маўленчы матэрыял для выхавання гукавой культуры маўлення на электронным носбітах Прэзентацыя “Гульні і маўленчы матэрыял для выхавання гукавой культуры маўлення”
9	Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	12	Складзі канспекты заняткаў па развіцці звязнага маўлення для ўсіх узроставых груп. Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў па развіцці звязнага маўлення . (узроставая група па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “Віды расказвання ў розных узроставых груп” Складзі прэзентацыю “Метады і прыёмы расказвання ў розных узроставых груп”	Прэзентацыя “Віды расказвання ў розных узроставых груп” Прэзентацыя “Метады і прыёмы расказвання ў розных узроставых груп” Відэазапіс заняткаў па развіцці звязнага маўлення дзяцей. Канспекты заняткаў па развіцці звязнага маўлення для ўсіх узроставых груп.
10	Методыка азнаямлення дзяцей з	30	Падрыхтаваць відэазапіс заняткаў і святаў па.	Відэазапіс аднаго з народных святаў па

	нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа		азнаямленні дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа (узрастава группа па выбары студэнта) Складзі прэзентацыю “ Народная цацка— люстэрка культуры”	развіцці звязнага маўлення дзяцей. Прэзентацыя “ Народная цацка— люстэрка культуры”
	Итого:	134		

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Інфармацыйна-метадычная частка

Літаратура асноўная:

1. Дубініна, Д.М. Родная прырода ў вуснай народнай творчасці / Д.М. Дубініна, А.А. Страха, Д.У. Дубінін. – Мінск, 2012.
2. Дубініна, Д.М. Родныя вобразы ў паэтычным слове: у 2 ч. / Д.М. Дубініна. – Мінск, 2012.
3. Старжынская, Н. С. Вучымся гаварыць на роднай мове: вучэбны наглядны дапаможнік / Н.С. Старжынская. Д.М. Дубініна. – Мінск, 2010.
4. Паліева, Т.У. Развіццё білінгвальнай адукацыі дашкольнікаў у Беларусі (другая палова XX ст. – пачатак XI): манаграфія / Т.У. Паліева. – Мазыр, 2008.
5. Старжынская, Н. С. Развіццё беларускага маўлення дашкольнікаў / Н.С. Старжынская. Дз.М. Дубініна. – Мінск., 2008.
6. Старжынская, Н.С. Маўленчае і лінгвістычнае развіццё дашкольнікаў / Н.С. Старжынская. – Мінск, 2007.

Літаратура дадатковая:

7. Дубініна, Д.М. Культура Беларусі ў казках і паданнях / Д.М. Дубініна, Д.У. Дубінін. – Мінск, 2008.
8. Старжынская, Н. С. Крылаў не мае, а хутка лятае. Лінгвістычныя гульні для дзяцей 4 – 7 гадоў / Н.С. Старжынская. – Мінск, 2007.
9. Старжынская Н.С. Развіццё беларускага маўлення як сродку камунікацыі / Н.С. Старжынская, Дз.М. Дубініна. – Мінск, 2001.

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі і выкананні самастойнай працы студэнтаў

Самастойная праца студэнтаў па вывучэнні вучэбнай дысцыпліны "Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» прадугледжвае мэтанакіраваную сукупнасць суб'ектных дзеянняў студэнта, якая ажыццяўляецца пад кіраўніцтвам выкладчыка на аснове выкарыстання сродкаў суправаджэння адукацыйнага працэсу. Гэтаму спрыяюць метады працы, пабудаваныя на тэарэтычным аналізе навукова-метадычнай літаратуры і навучальных крыніц, творчым падыходзе, звязаным з умением ужываць веды ў розных сітуацыях, якія мадэліруюць практычную дзейнасць спецыяліста дашкольнай адукацыі. У ходзе вучэбнай дзейнасці па вывучэнні дысцыпліны "Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту" студэнты выконваюць розныя віды самастойнай працы.

У ходзе вучэбнай дзейнасці па вывучэнні дысцыпліны "Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту" студэнты выконваюць розныя віды самастойнай працы.

Рэпрадуктыўная самастойная праца студэнтаў: чытанне тэксту (падручнік, першакрыніцы дадатковая літаратура); складанне плана тэксту; графічныя выявы структуры тэксту; праца з табліцамі і схемамі па дысцыпліне; праца са слоўнікам і

даведнікамі; азнаямленне з нарматыўнымі дакументамі; выкарыстанне аўдыё- і відэазапісаў дзіцячай гаворкі.

Рэканструктыўная самастойная праца студэнтаў: аналітычная апрацоўка тэксту (анатіраванне, рэцэнзаваанне, рэферыраванне, кантэнт-аналіз і інш.); падрыхтоўка матэрыялу да калоквіуму; пісьмовы параўнальны аналіз асобных метадаў і прыёмаў працы па развіцці маўлення дзяцей, складанне пісьмовай характарыстыкі маўлення дзяцей, складанне схемы алгарытму правядзення заняткаў па развіцці маўлення дзяцей; складанне бібліяграфіі, тэматычных крыжаванак.

Творчая самастойная праца студэнтаў: самастойны выбар сродкаў і метадаў вырашэння вучэбна-даследачых заданняў; праектаванне і мадэляванне розных відаў і кампанентаў прафесійнай дзейнасці; рэфлексійны аналіз прафесійных уменняў з выкарыстаннем аўдыё- і відэатэхнікі.

Тэма 1. Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхалага-педагагічны феномен

Заданне: вывучэнне псіхалага-лінгвістычнай характарыстыкі білінгвізму; праблемы ранняга двухмоўя.

Формы кантролю: тэставанне

Тэма 2. Станаўленне, сутнасць і асаблівасці двухмоўнага выхавання і навучання дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі

Заданне: пісьмовы аналіз сацыялінгвістычнай сітуацыі ў Беларусі, асаблівасцей руска-беларускага двухмоўя ў дашкольнікаў.

Формы кантролю: пісьмовая работа

Тэма 3. Спецыфіка навучання рускамоўных дашкольнікаў беларускай мове як роднай.

Заданне: вывучэнне стратэгіі навучання дашкольнікаў беларускай мове, сістэматызацыі зместу развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў у сітуацыі руска-беларускага двухмоўя.

Формы кантролю: пісьмовая работа

Тэма 4. Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў

Заданне: вывучэнне пытанняў выкарыстання фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя, “увядзення” дзяцей у беларускую мову; ролі дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей; арганізацыі пазасітуацыйна-пазнавальных і пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дашкольнікаў.

Формы кантролю: тэставанне

Тэма 5. Мастацка-маўленчая дзейнасць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Заданне: вывучэнне методыкі работы з беларускай народнай казкай, методыкі выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі, методыкі выкарыстання народных гульняў, гульняў з мастацкім словам у развіцці маўлення дзяцей, методыкі правядзення беларускіх народных свят і забаў.

Формы кантролю: пісьмовая праца.

Тэма 10. Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа

Заданне: вывучэнне праблемы дачынення дзяцей да нацыянальных традыцый і культуры беларускага народа.

Формы кантролю: пісьмовая праца.

1.

Пералік рэкамендуемых сродкаў дыягностыкі

Асноўным сродкам дыягностыкі засваення ведаў і авалодання неабходнымі ўменнямі і навыкамі па дысцыпліне "Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» з'яўляецца праверка заданняў разнастайнага тыпу (рэпрадуктыўных, рэканструктыўных, варыятыўных), што выконваюцца ў рамках гадзін, якія адводзяцца на лекцыі, і практычныя заняткі.

У якасці формы выніковага кантролю па дысцыпліне рэкамендаваны экзамен.

Для аператыўнага кантролю і самакантролю ведаў і ўменняў студэнтаў па дадзенай дысцыпліне можна выкарыстоўваць наступныя сродкі дыягностыкі: пісьмовую працу, вусныя кантрольныя пытанні і заданні; экспрэс-апытанне; праблемныя педагагічныя сітуацыі, калёквіум.

Пратакол узгаднення вучэбнай праграмы

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы кафедры аб змяненнях у змесце вучэбнай праграмы	Прынятае рашэнне кафедры, якая разраспрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і номера пратакола)
1	2	3	4
Дашкольная педагогіка	Кафедра агульнай і дашкольнай педагогікі	Змяненняў няма	29.04.2015, пратакол №11
Дзіцячая псіхалогія	Кафедра агульнай і дзіцячай псіхалогіі	Змяненняў няма	21.04.2015, пратакол №12